

[Jørgen Estrup]

Skriftlig begrundelse

I en rapport om Danmarks fødevarerbistand til udviklingslandene har professor Per Pindstrup-Andersen, der internationalt betragtes som en kapacitet inden for fødevarøkonomi, påpeget, at der er rige muligheder for at gøre dansk fødevarerbistand gennem FN's World Food Programme mere effektiv. Dette kræver imidlertid, at den danske bistand ikke som nu bindes til indkøb af bestemte danske landbrugsprodukter. Bl.a. vil indkøb af amerikansk sojamel give et 13 gange så stort proteintilskud som leverance af dansk smelteost.

På den baggrund udtaler formanden for Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Peder Elkjær, til Information den 15. oktober 1991:

»Jeg er på mange måder meget enig i, at det ville være det objektivt rigtige, at man foretog en afbinding.«

Som begrundelse for alligevel ikke umiddelbart at ville opfordre Danida til en afbinding af støtten anfører formanden:

»Det vil rejse nogle øjeblikkelige problemer. Landbruget har jo – specielt med henblik på fødevarerbistanden – udviklet nogle særlige produkter, kødkonserves og navnlig smelteost på dåse. Det er sket efter omfattende markedsstudier, især i lande med en lidt højere levestandard, bl.a. De Capverdiske Øer.

Sådan er verden nu indrettet, og selv om jeg ikke er enig i det, så forstår jeg godt erhvervslivets og producenternes kamp for at sikre en afsætning. Men objektivt set er jeg enig med Pindstrup-Andersen. Det er en god rapport, som skal diskuteres med erhvervet.«

Jørgen Estrup (RV):

Danida har bedt professor Pindstrup-Andersen om at udfærdige en rapport om dansk fødevarerbistand, specielt gennem World Food Programme. Den rapport er nu kommet og er en ganske kritisk rapport, kritisk ikke over for World Food Programme, men over for den måde, dansk bistand udformes på. Jeg vil gerne have lov at citere fra rapporten, hvor Pindstrup-Andersen siger:

»Udformningen af dansk bistand til ulandene er bestemt af en overordnet målsætning om at fremme økonomisk vækst og bekæmpe fattigdom i ulandene. Ifølge folketingsbeslutning skal dansk erhvervsliv kun tilgodeses i bistan-

dens udformning, hvis denne målsætning ikke derved kompromitteres, og så kun i det omfang dansk erhvervsliv er konkurrencedygtigt.

Brug af bistan midler til opkøb af kødkonserves og smelteost til markedspris til brug for WFP synes at stride mod disse principper, idet både WFP's effektivitet og effekten i modtagerlandene kunne forøges kraftigt, hvis de danske WFP-bidrag blev ydet i andre varer eller i kontantydelse. Dette gælder i særlig grad for så vidt angår ernæringseffekten, fordi en meget større mængde protein og energi kunne overføres fra andre fødevarer som sojamel eller ærter.«

Op det foranlediger mit spørgsmål, om det er hensynet til dansk landbrugs afsætning, der går forud for hensynet til en effektiv afhjælpning af sulten.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Til det spørgsmål er svaret klart: Nej, det er det ikke.

Sult og underernæring er jo et stort og voksende problem i den tredje verden, og alle prognoser viser, at i dette årti vil behovet for fødevarerbistand vokse. Det er klart, at derfor spiller fødevarerbistand også en stor rolle i den danske bistand.

Det er jo kun naturligt, at når vi yder den form for bistand – som i øvrigt alle andre former for bistand – så søger vi at inddrage dansk erhvervsliv; det har vi i øvrigt gjort, lige siden vi begyndte at give dansk udviklingsbistand. Og det er klart, at dansk landbrug også skal have mulighed for at afsætte varer til Verdensfødevarerprogrammet, men det skal selvfølgelig ske under den klare forudsætning, at varerne opfylder modtagerlandenes behov, opfylder de prioriteter, som opstilles af Verdensfødevarerprogrammet, og i øvrigt den målsætning, der gælder for dansk bistanpolitik.

Dér er det sådan, at Danmark binder de to tredjedele af sit bidrag til Verdensfødevarerprogrammet til indkøb i Danmark. Vi binder altså to tredjedele. Men om det vil jeg sige, at det er en bindingsgrad, der er mindre end den, som de fleste andre giverlande praktiserer, og vareløst bestemmes af Verdensfødevarerprogrammet i samråd med det danske Landbrugsministerium, der for øvrigt er dem, der administrerer vores bistand til programmet.